

Szerkesztő: 3181
hivati

Dr. Ramasetter Róbert
Disztor 2. II. 8.
K. N. Sz.

Kéziratok kizárólag a szerkesztőséghez címzendők. Kéziratokat nem adunk vissza.

KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Romániában 0

Egész évre — — 85
Félévre — — 46
Negyedévre — — 24
Egy hónapra — — 8
Egy szám ára pályaudvaron és vidéken is 4 lei
Bukarestben — 5.—

Csehszlovákiában

Egy hónapra — ck 35—
Egy szám — 150

1925 július 15 Szerda

Cluj-Kolozsvár * VIII. évfolyam * 160 szám

5685. Thamuz 23

Zsidó nem lehet diszpolgár

Max Anhauch egy Vama nevezetű bukovinai község gazdagabb zsidói közé tartozott, akinek a zsidóságával járó eredendő hátrányait még a romániai viszonyok között is elhomályosította az a sok jótékonykodás, melyet minden biznissal a kis község nemcsak zsidó, hanem román lakosságával szemben is gyakorolt. A jámbor parasztok, akikkel Anhauch a sok jót cselekedte, éppen jámborságuknál fogva nem nagyon lehettek informálódva a hivatalos román politikai felfogásáról, mert Anhauchot nemrégiben a nevezett község diszpolgárává választották meg. Nem hisszük, hogy Anhauchot ez a megtisztetés a kelleténél jobban elragadtatta volna, mert hiszen tudva nagyon, hogy az igazi érdem és az igazi jószág nem vágyakozik külső babérokra és önmagában hordja cselekedeteinek jutalmát. Viszont az sem valószínű, hogy a belügyminiszter urat ez a biblikusan mély erkölcsi felfogás készítette arra, hogy Anhauch ur diszpolgárrá való választását, — mint azt Bukarestből jelentik — egyetlen erőlyes tollvonással megsemmisítse. Az a „magasabb“ politikai felfogás, mely már egy falusi zsidó diszpolgárrá való választásának is forradalmi kilengést lát, nem sok vonatkozásban van a bibliai erkölccsel, de annál több kontaktust tart fenn azzal a rosszul leplezett gyűlölet-politikával, melyet a miniszter urak szükség esetén mindig olyan elokvenciával tagadnak le, hogy ennek a letagadásnak a hangja egészen Amerikáig hatol el és rendszerint Bibescu herceg szavain keresztül kerül bele a világsajtóba. Anhauch ur esete csak egy csepp a hivatalos román politika tengeréből, de ez a csepp híven tükrözteti az egész tengert. Reméljük, hogy a gondviselés elég erőt ad majd Anhauch urnak arra, hogy ezt a szörnyű csapást elviselje és főleg reméljük, hogy nem állítja azon alternatíva elé, vajjon érdemes-e jót cselekedni, mikor a rosszaságnak és közönynek sokkal kézzelfoghatóbb jutalmazása van e földi téren...

Négyes szövetséget kötöttek az angol szakszervezetek

London, július 14. Az angol munkásmozgalom történetében rendkívül jelentős esemény történt. A legnagyobb szakszervezetek: a bányamunkások, a vasutasok, a gépmunkások és a hajógyári munkások szakszervezetei szövetséget kötöttek. Az erre vonatkozó megállapodásokat az egyes szakszervezetek már alá is írták. Ez a szövetség lesz Európa legnagyobb szakszervezete.

Román bizottság megy Amerikába kölcsönszerzés előkészítésére

Bukarest, július 14. Politikai körök szerint Bratianu Vintila Washingtonba fog utazni kölcsönszerzés céljából. Hogy azonban az esetleges kudarcnak elejét vegyék, egy bizottság fog előzőleg az amerikai pénzügyi ellátogatni a terep tanulmányozására és csak azután utazik Bratianu Amerikába. A bizottságnak Eftimiu Antonescu, Zauceanu és a bukaresti bankok egy delegátusa lesz a tagja.

Aki haragszik, annak nincs igaza

Bukarest, július 14. A Duca és Maniu között kiéleződött sajtóharc ügyében Maniu ma újabb interjú adott a „Lupta“ tudósítójának. Nincs sok hozzáfűzni való — mondja Maniu — ahhoz, amit eddig mondtam, még Duca nyilatkozata után sem. Az én véleményem az, hogy aki haragszik, annak nincsen igaza. A kormány csak keresse az érintkezést a választókkal s akkor meg fogja tudni, hogy a közvélemény milyen bizalommal viseltetik vele szemben.

Az erdélyi ortodoxia vajudó problémái

Dr. Klein Miksa válasza Adler főrabbinak

Egyik legutóbbi számunkban leközöltük Adler József segesvári főrabbi urnak az Uj Kelet szerkesztőjéhez intézett levelét, amelyben dr. Klein Miksa kritikáival szemben védelmébe vette a beszercei Ortodox Központi Irodát. Erre a levélre válaszol alább dr. Klein Miksa. Közreadjuk a választ nemcsak azért, mert az erdélyi zsidóság egyik kitűnő vezetőférfiától származik, de azért is, mert az Uj Kelet, mint az erdélyi zsidóság egyetlen nyilvános fóruma, alkalmas kíván adni összes problémáink nyilvános megvitatására. Az Uj Kelet természetesen nem azonosíthatja magát minden felszólalással. Dr. Klein Miksa alábbi cikkének számos kitételével szintén nem ért egyet a szerkesztőség. Különösen nem tartja szerencsésnek a hangot, amellyel dr. Klein a rabbik működését bírálja. Ez azonban temperamentum kérdése és maga dr. Klein is elismeri, hogy vannak — szerencsére számosan — tiszteletemért kivételek. Nyomatékosan hangsúlyozzuk, hogy a cikk közreadásával senkinek egyéni érzelmeit bántani nem akarjuk, legkevésbé a konzervatív zsidóságot, hanem ellenkezőleg, az eszmék tisztázásával, az erdélyi zsidóság közös ügyét kívánjuk szolgálni.

Adler József segesvári főrabbi ur egy hosszabb levélben védelmébe veszi a beszercei Ortodox Központi Irodát az én támadásaimmal (?) szemben és kiterjeszkedik arra is, hogy a jogvédelem terén a vezetésem alatt álló iroda semmi eredményt sem ért el, mert ami eddig történt, azt a Központi Iroda és az Uniunea végezte.

Mindenekelőtt leszögezni kívánom, hogy én a Központi Iroda ellen direct támadást nem intéztem. Nem mintha nem lett volna okom, vagy bátorságom, hanem mert az utolsó hat év politikai küzdelmeiben mindig az a gondolat vezérelt, hogy az erdélyi zsidóság az új államalakulatban régi jogállását csak úgy tudja biztosítani, ha egységesen lép fel a kormányhatóságok előtt. Ezt az egységet a zsidóság egész egyeteme mindig is követelte; hogy létre nem jött, annak a túlnagyra nőtt, túltengő rabbinikus hatalom az oka, amely a prestige miatti félelmében az ilyen egységes organizációnak létrejöttét mindig megakadályozta.

Mindig leszögeztem, hogy vallási téren rabbijaink szuverenitását el kell ismernünk, de a zsidóság és a zsidó hitközségek gazdasági, szociális és kulturális életét, jövőjét a világi elemek kell irányítsák.

Soha nem vártam elismerést azért a sokévi munkáért, amit különböző zsidó jogok védelmében érdeklődtem, de érdeklődék Főtisztelendő ur Erdély különböző zsidó köreiből, s mindenhol fog találni szegény, kicsiny zsidó exisztenciákat, akiknek életét mentette meg az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség, melynek megbízásából és cionista kötelességtudásból kellett a jogvédelmet ellátnom. A beszercei iroda ezt a munkát nem végezhetette, mert nincs sem tudása hozzá, sem nem él Erdély centrumában. Elvonulni Beszerce és onnan elhökölni könnyű dolog, de szaladni Bukarestbe, sziguranára, rendőrségre, hadbíróshoz és annak börtöneibe ismeretlen emberekért, csak azért mert sorsüldözött, földhözragadt zsidók, ezt nem az Iroda, hanem mi végeztük.

Az állampolgársági ügy fontosságát is mi ismertettük, — mi álltunk a közönség rendelkezésére — mi oktattuk ki a zsidó szervezete-

ket a jogi személyiség fontosságára, — mi jártuk el az állampolgárságukról lemondott ezek ügyét a hadügyminisztériumnál s tettük lehetővé, hogy újra emberi életet élhessenek.

A gabella-adózás messzehiható elvi jelentőségét mi ismertük fel, — s e tekintetben tannim a dési hitközség akkori elnöksége — én jártam el megbízásukból két ízben is Bukarestben s e helyen készséggel ismerem el, hogy az Uniunea Evreilor Romani most is és minden esetben értékes támogatást nyújtott. Ha csak egy párányival is hozzájárultam ahhoz, hogy ez a kérdés kedvező elintéztést nyert, úgy ezt az öröm érzésével könyvelem el.

Az iskolaügyben a Központi Iroda csak akkor szánta el magát arra, hogy deputációba megy a közoktatásügyi miniszterhez, amikor már az összes kisebbségi egyházak a sérelmes iskolajavaslatlall szembeálltak, amikor a Zsidó Nemzeti Szövetség tiltakozó javaslata nemcsak Erdély, de az egész romániai zsidóság szívében helyeslést talált. De kértem önt, Főrabbi Ur, letárgyalták ezt a javaslatot, ismertették azt, összehívtak-e e tárgyban egy értekezletet? Nem, hanem egy ad hoc bizottság leszaladt Bukarestbe, ott a miniszter ur tényleg szóval megígérte kérésük támogatását s utasította arra, hogy adjanak be egy memorandumot, amit ott hamar össze is ütöttek. Ezt az ígéretet közli a Főtisztelendő ur, mint oly eredményt, amely igazi öröm töltött el, midőn hallottam, hogy legalább szóbeli ígéretet kaptak, de emlékeztem önt, Főtisztelendő Ur, hogy nekünk már két miniszter is megígérte, hogy az állami iskolába járó gyermekeink a szombati írás alól fel lesznek mentve s mégis ki lett adva a hirdett 88-as számú inspektori körrendelet, amely szerint kényszeríteni kell a zsidó gyermekeket a szombat szentségének a megszegésére!

Irja meg a Főtisztelendő ur nekem, hogy az új egyházi javaslatot ismertették-e az ortodox hitközségekkel? Elkészítették és megvitatatták-e a „belső szervezeti“ pragmatikát és tettek-e lépéseket aziránt, hogy a vallásügyi miniszter ezt elismerje?

Letárgyalták-e a zsidó tanító- és tanítónőképző ügyét Anghelcsuval, hiszen maholnap nincsen zsidó képesített tanító és tisztán csak „melámedokkal“ mégsem lehet népiskolákat fentartani?

Letárgyalták-e a vallásügyi miniszterrel a rabbi képzés ügyét, hiszen az 1921. évi április 30-án kelt rendelet rendkívül sérelmes intézkedéseket tartalmaz.

Letárgyalták-e a kongrua kérdését? Letárgyalták-e a földművelésügyi miniszterrel a zsidó hitközségek azon sérelmét, hogy a kantoriális 32 holdat nem kapták meg?

Tárgyalták-e a pénzügyminiszterrel a szesz-törvény rendelkezéseit, amelyik a zsidóság egész osztályait juttatja koldusbotra?

Tárgyalták-e az iparügyi miniszterrel, hogy a vasárnapi munkaszüneti törvény azon sérelmes részeit módosítsa, amely a zsidóságot egzisztenciájában támadta meg.

— Mit tettek az egyre súlyosabban terjedő hivatalos antiszemitizmus leküzdése végett?

Ezernyi kérdések ezek és nyomában ezernyi seb a zsidóság testén. Nem vádolom én a központi Irodát azzal, hogy nem gyógyította meg ezeket a sebeket? Hanem vádolom azzal, hogy még samaritanusi érdeklődést sem tanusított a szenvedő zsidóság iránt. Könnyű dolog a papi palást tiszteletet parancsoló köpenybe beburkolni s könyörgő imával kérni az Ur segítségét, mint küzdeni és cselekedni a szenvedő néjért. Nézzenek körül mint küzdenek a többi

ARAD

ásár

ítás

1-10.

ng 12-ig a román,

kon.

mint négyszáz

szébből és kül-

szórakozások

s ünnepségek.

gyűlések stb.

Révész E nő

megrendelhetők.

RE

ngét.

éteesebb gyárt-

óság. 1800

erman

szalmagyára

szul 26.

mányai: legolcsóbb

eléseket

knak nagy árked-

ánatra mindenkinek

esarnok

na Vitaszul 18.

ni szemben

otváló por

y az ország legré-

gyártmánya, mely

ujjonnan átprepa-

z, az aroot nem marja

ellemes ha-

t hagy utána.

az „IDEAL“ felírás

ef fodrász

erdinand 30.

nemzeti kisebbségi egyházak elkobzott jogaik-ért? Az első csatavonalban vannak népükért, de — tisztelet a kevés kivételnek — önk távol vannak ettől a küzdelemtől.

Midőn először, habár törvénytelenül Oradea-maren az Ortodox Iroda megalakult, kimondta, hogy a zsidóság nemzeti alapon áll, s ma hol vannak önk attól a nagy nemzeti meg gondolástól, amelyben a galuth zsidósága oly csodás tanujelét adja áldozatkészségének a Nemzeti Otthon felépítése iránt? Miért nem vesznek részt ebben a zsidó munkában. Ha nem elég vallásos eredményü e nemes munka, jöjjenek tanítani, dolgozni, utmutatást adni, hogyan kellene jobban és Istennek tetszőbben elvégezni e munkát? Mutassanak önk önzetlenségét, áldozatkészséget, cselekvő részvételt és a zsidó nép boldogan fogja követni Önöket, de mert a vérző, szenvedő zsidó nép nem lát egyeket, mint „iszurt“ és „hetert“, mert csak az tölti ki az Önök működését, hogy kinek a fia, veje legyen rabbi vagy dajen itt vagy amott, ezért már rég elfordult a nép Önöktől s elérkezett az ideje annak, hogy összefogva szent akarattal, ön-maga igyekezzék sorsát intézni. Pedig mily szép volna, ha Önök mindegyike egy Mózes idealizmusával küzdene a zsidó népeért. Mózes szembeszállt az Ur akaratával is, míg Önök mindig csak egymással szállnak szembe és egymásért.

Végül Főtisztelendő Ur, engedje meg, hogy egy őszinte, jó tanácsot adjak Önöknek, a rab-bíknak. Rázzák le a terrort, amely extrém körökből fojtogatja Önöket, jöjjenek a zsidó nép közé, hallgassák meg a panaszait, lássanak Önök is, érezzék együtt a szenvedőkkel s akkor újra igazi vezéreink lehetnek s mi örömmel fogjuk támogatni minden mozgalmukat. Nem akarjuk mi az Önök rosszat, sőt ellenkezőleg, az Önök vezérlete alatt széppé és nagyvá akarjuk tenni összes intézményeinket Isten dicsőségére és népiünk javára.

Vagyok Főtisztelendő urnak
Cion üdvözléssel testvére:

Dr. Klein Miksa.

Kik a XIV. cionista kongresszus erdélyi delegátusjelöltjei

Julius 19-étől 22-éig lesznek Erdélyben a választások

(Cluj-Kolozsvár, július 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A XIV. cionista kongresszus delegátusainak megválasztását az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség központi választási bizottsága július 19. és 22-ike között tűzte ki. Ez ezalatt a négy nap alatt minden helyi csoportban szabályszerűen le kell folytatni a választásokat és a felvett választási jegyzőkönyvet a szavazólappal együtt be kell küldeni az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség központi választási bizottságához (Cluj, Calea Regele Ferdinand 48.).

A központi választási bizottság ma küldte szét a választási akció egész anyagát a helyi csoportoknak. A választási bizottsághoz tizenöt szabályszerű jelölés érkezett be. A delegátusjelöltek neveit itt adjuk:

Dr. Briszker Ezékiel (Temesvár), dr. Deutsch Mór (Lugos), dr. Fischer József (Kolozsvár), dr. Fischer Tivadar (Kolozsvár), dr. Fried Abraham (Máramarossziget), dr. Friedemann Adolf (London), Giszkalay János (Kolozsvár), dr. Klein Miksa (Kolozsvár), dr. Kohn Hillel (Kolozsvár), dr. Markovits Ignác (Nagyvárad), dr. Marton Ernő (Kolozsvár), prof. Silberbüsch Iulian (Csernovitz), dr. Singer Jenő (Arad), dr. Szegő Ernő (Déva), Székely Béla (Kolozsvár).

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség az összegyűjtött sékelek számának megfelelően öt delegátus választására jogosult. A szavazás úgy történik, hogy minden egyes sékelfizető kiválasztja azt az öt nevet, akikre szavazni akar, a többi neveket pedig kihuzza, úgy hogy a benyújtott szavazólapon csak öt névnek szabad maradnia. Amennyiben valaki öt névnél többet hagy kihuzatlanul, szavazólappját a választási bizottság meg fogja semmisíteni.

* Temesvári előfizetőinkhez! Temesváron Bachus János az Uj Kelet kézbesítője (Jakik II. Burkus-u. 19., napközben a Lloyd-kávész előtt újságbódában), aki a kézbesítésre vonatkozó mindenemű észrevételt elintézi.

Az angolok nem ígértek semmit az araboknak Husszein király hamisan értelmelte Mac Mahon levelét. A „Vossische Zeitung“ újabb leleplezése

(Berlin, július 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Dr. Wolfgang Weisl, aki tudvalegőleg néhány nappal ezelőtt látogatást tett a száműzött hedzsaszi királynál, a következőkben folytatja a „Vossische Zeitung“ hasábjain audienciája leírását:

Husszein király hirtelen rettenetesen panaszkodni kezdett az angolok ellen. Főleg azt hányt szemükre, hogy nem tartották be az araboknak tett ígéretüket és hogy becsapták az arab népet. Az király ennek bizonyosságára egy levelet mutatott nekem, amelyet 1915 augusztus 31-én Arthur Mac Mahon írt, az angol kormány nevében, az akkor még serif minőségben működő Husszeinhez.

Ez a levél jobban meglepett, mintsem vártam volna... Mac Mahon ugyanis kifejezetten kijelenti, hogy az arab határokról csak a jövőben fognak dönteni. Semmiféle ígéretet nem tesz ebben a levélben, csupán egy diplomáciai mandátot ír le, amely szerint Nagybritánia leghőbb vágyai közé tartozik, hogy az arab nép szabadságban éljen. Egy szóval szem jelzi azonban azt, hogy Anglia az arab népet a serif uralma alá akarja helyezni. Husszeinnek csupán gabonát és pénzt ígért.

Husszein serifnek csodálatosképpen ezzel a semmitmondó levéllel is sikerült Mekka emirjét tűzbe hozni és az arab nép egy részét az angolok ellen lázítani. Ezt a levelet egy mutogatta tíz éven keresztül az arab nép vezető politikusaiknak, mint a Koran valamelyik lapját. Kétségtelen, hogy Anglia később egy részletesebb megállapodást is kötött Husszeinnel. De ez a megállapodás nem kö-

telezte semmire, legkevésbé azonban arra, hogy Palesztinát és Transzjordániát is az arab nemzeti mozgalom szolgálatába állítja. Való az, hogy mielőtt Mac Mahon levelét olvastam, én is azt hittem, hogy Anglia többet ígért az araboknak, mint amennyit megtartott. Mac Mahon leveléből azonban meggyőződtem arról, hogy Anglia egyáltalában nem szegte meg az ígértét, abból az egyszerű okból sem, mert ígéreteket nem is tett.

Az audiencia végén Husszein a következőket mondotta dr. Weislnek:

— Amikor Anglia azt kérte tőlem, mondjak le Palesztináról és Szíriáról, azt javasoltam, kérdezzék meg ennek a két országnak az arab lakosságát, hogy hajlandók-e ők is lemondani. Amennyiben igen, egy percig sem fogok tovább vonakodni, hogy Anglia és Franciaország mandátumait elismerjem. Anglia azonban nem fogadta el ezt a javaslatomat. A londoni kormány azt üzenté vissza, hogy sem Palesztina, sem Szíria nincsen benne abban a megállapodásban, amit velem kötött. Erre én azt feleltem: rendben van, ti azt mondjátok, hogy nincsen benne, én azt mondom benne van. Lehetséges, hogy én nem értem jól ezeket a szerződéseket, de akkor magyarázzák meg nekem. Ül-jön össze egy bizottság az angol kormány és az én delegátusaimból, amely vizsgálja meg Mac Mahon levelét és a későbbi megállapodás szövegét és ez a bizottság döntsön. Az angolok azonban ebbe sem akartak belemenni.

Chamberlain negyven percig tárgyalt Rakovszkyval a kínai kérdésben

(London, július 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Jelentette az Uj Kelet, hogy Chamberlain angol külügyminiszter néhány nappal ezelőtt azt az óhaját fejezte ki, hogy a kínai kérdésben tárgyalni akar Rakovszki londoni szovjetkövetével. A találkozás a miniszter és a diplomata között ma megtörtént. Rakovszki negyven percig Chamberlain dolgozószobájában, ahol az egész kínai kérdést tárgyalták. Amikor Rakovszki kilépett a külügyminisztérium palotájából, a Reuter távirati iroda egyik munkatársa várt rá, akinek s szovjetkötvet csak annyit mondott, hogy a megbeszélés eredményével rendkívül meg van elégedve, részleteket azonban nem kö-zölhet. Beavatott politikai körökben, ebből a találkozásból kifolyólag, fontos diplomáciai intézkedéseket várnak a közeli napokra.

Radicsék bevonulnak a jugoszlav kormányba

Megtörtént a megegyezés. Négy miniszteri tárcát kap a parasztpárt. A hisantant megakadályozza, hogy Ausztria Németországhoz csatlakozzék

Belgrád, július 14. Két hétig tartó tárgyalás után ma fejeződtek be a horvát parasztpárt és a radikális szerb kormányzópárt között megkezdett tárgyalások. A tárgyalások eredmény nyel végződtek és minden pontban megegyezés jött létre. A horvát parasztpárt elismerte a Vidovdan-alkotmányt. A létrejött megegyezés a jelenlegi parlament idejére, tehát három évre szól. A két legnagyobb párt egyesülése folytán kétszáz mandátum lesz, amely a kormányt támogatni fogja. A két párt kölcsönösen kötelezte magát arra, hogy a monarchista államformát, továbbá az ország területi integritását és oszthatatlanságát elismeri. Amennyiben az alkotmány gyakorlati végrehajtásánál nehézségek mutatkoznak, a vitás pontokat revízió alá veszik.

Négy tárcát Radicsnak

A megegyezéshez Pasic miniszterelnök állítólag már hozzájárult. A pártok közül egyedül az ugynevezett „horvát egyesülés pártja“, amelynek vezetője dr. Trumbic volt külügyminiszter, nem helyesli a megegyezést és tagjaival együtt valószínűleg ki fog vonulni a parasztpártból. Ugyancsak távolmaradnak a koalíciótól a Prbicsevics képviselők is.

A koalíciós kormányban négy tárcát tartanak fenn a Radics-pártnak, amely ezenkívül három államtitkári széket is kap. Elsősorban a földművelésügyi, kereskedelemügyi és szociál-politikai tárcákat akarják a Radics-pártiakkal betölteni. A személyi kombinációk közül egyelőre csupán Radics Pavlénak, a párt jelenlegi elnökének, miniszteri kinevezése biztos.

Vita Ausztriáról

A szkupstina mai ülésén Smodei szlovén képviselő interpellációt intézett Nincsiacs külügyminiszterhez az osztrák csatlakozási mozgalomra vonatkozólag. Az interpelláló rámutatott

arra, hogy Ausztria hónapok óta izgalomban tartja a középeurópai politikát azért, hogy napirenden tartja a Németországhoz való csatlakozás kérdését. A bécsi kormány állandóan azt hangoztatja, hogy Ausztria képtelen a maga lábán megállani és ezért, abban az esetben, ha Németországhoz való csatlakozását nem engedik meg, lépéseket fog tenni azért, hogy egy dunai konföderációba olvadhasson bele. Smodei kijelenti, hogy mindkét eshetőség rendkívül súlyos veszedelmet jelent Jugoszláviára.

A kérdéshez az összes pártok hozzászóltak. Feltűnést keltett, hogy Radics Pavle, aki eddig mindig ellenzéki magatartást tanusított, most bizalmát fejezte ki a kormánynak és bejelentette, hogy egyetért az osztrák kérdésben követett politikájával.

Nincsiacs külügyminiszter az interpellációra hosszabb beszéddel válaszolt. Rámutatott a békeszerződés rendelkezésére, amely Ausztriának Németországhoz való csatlakozását megtiltja és egyben leplezetlenül feltárta azokat a káros következményeket, amelyeket e tilalom megszegése maga után vonna. A miniszter ezután azt a meglepő bejelentést tette, hogy lehetséges, hogy a nagyhatalmak belátható időn belül hozzájárulnak Ausztriának Németországhoz való csatlakozásához. Minthogy azonban ez az aktus a békeszerződésbe ütközik, emlídfogva csakis a népszövetségi tanács egyhangú beleegyezésével volna keresztülvihető. Egy ilyen szavazásnál azonban — mondotta Nincsiacs — a tanácsban képviselt kisantantállamok meghusitanak a csatlakozást.

Zöldkönyv helyett emlékiratot ad ki Románia

Bukarest, július 14. A Zöldkönyv kiadását véglegesen eljuttették. Ehelyett egy emlékirat készül, melyet megüldenek az összes szövetséges és érdekelt kormányoknak.

Csodálatos a Neve ismertebb, dig sohasem szereze rajong ér mintha valami mélye a közérve neve sohasem sz nem irt versek adásul még ne mégis — varázsimbólium lett, ségnek, a feltét mely nőt férfih nem a törvénye zetszerűség erejé

Tizenkét év „Figaro“ szerke ellen — aki aki niszter — sértő esküdtészek felm deferálni ama mellyel ez az aslyel férjét védel után börtönre, laux t s felesége börtön előtt, ho lozva, szótlanul, szinte tranzceder

Jött a nagy ben, elrejtőzve a elzárkózottságába ködött hitének h mozdított erejévé dott. S most új rosba sietett aut torrá választottál fának s Caillaux kórház ágyán ve magát. Amikor kérdése az volt,

Csodálatos ass mus ebben a kort magát a kort fej érdek, a hazugsá mulandó divatok rek rabszolgái. A az esetek igen n és társadalmi szo vagy pedig mul érlekek. A konve rekek természetes a nagyon is hang halk nyoszörgéssé szat flastroma elf beket.

Csoda-e hát, h a romantika, a m jével hat? Pedig mantikus jelenség töje annak az ide lyabb és mélyebb ott él, ott vágyak nemcsak házastárs házi teendők rabs lok, tervek, hitek örökkévalóság, a mélyebb érzés en

Már pedig az koordinációja ham könnyen ecetesed meggyantó gyökér célbeli összehangz Ezek a motívumol de egy lélekké, eg mindenben diadalm szakon, emberi alj talomná kovácsoló

Caillaux és Cai tatásoknak, a szent dennapi sulya nehe egymásban bizó, eg hattak. A könnyü fajsúlyu asszony — csak a jölt és sike séggel oldalunk; szeretet ereje a bal az erő, ez a feltéte letlen szeretet Cai mentáris erejével nyével messze be diszharmónikus sőt mondják, hogy a j megvan a maga h ennek a különös hiu

Vidéki gyermekek a kolozsvári Tarbutban

A nemzsidó iskolából a Tarbutba jönnek át a zsidó diákok

(Cluj-Kolozsvár, július 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az iskolaév közeledtével sok vidéken lévő zsidó szülőnek nagy gondja, hogy gyermekét olyan iskolába adja, ahol nemcsak zsidó nevelésben és alapos kiképzésben részesül, hanem ahol zaklatásmentesen tudja elvégezni tanulmányait. A Tarbut vezetősége gondoskodni kíván ilyen irányban is és a jövő tanévben a vidéki növendékek számára lehetőséget kíván nyújtani arra, hogy középiskolai tanulmányait a Tarbut falai között folytathassák. Munkatársunknak alkalma volt a Tarbut egyik vezetőjével e fontos és vidéki szülők számára életbevágó kérdéstről beszélgetést folytatni.

Zsidó légkört a tanulóknak!

— A mai viszonyok között — mondotta informátorunk — és a mai pszichosozos állapotban a zsidó gyermek nevelése és tanítása csakis zsidó iskolában lehetséges. A gyermeknek tanulásközben nemcsak anyagi gondtalanságra van szüksége, hanem főleg arra, hogy zaklatásmentesen tudjon tanulni. Ezt pedig a zsidó gyermek ma csak zsidó iskolában érheti el.

— A vidéki szülők ezt jórészt már be is látták. Erre vall az, hogy a kolozsvári Tarbut-középiskola növendékeinek husz százaléka vidékről való gyermek, akik itt dacára a szűkös lakásviszonyoknak, el voltak helyezhetők és pedig szerencsére megfelelő helyeken. Az iskola igazgatósága gondoskodott olyan családokról, akiknek a közelléte garancia arra, hogy a gyermek a lehető legjobb előmenetelt szeresse meg.

— Mint érdekes tünetet említem, hogy a tanév folyamán is a vidéken több zsidó tanuló hagyta el a nyilvános jogu intézeteket, hogy a mi iskolánk szeretetteljes melegében folytathassa tanulmányait és itt zsidó tudást és zsidó érzést nyerjen. Csodálatosképpen éppen ezek a tanulók ragaszkodnak legjobban iskoláikhoz.

Vallásos családok jelenléte

— A vidéki tanulók elhelyezése eddig úgy történt, hogy felszólítottuk a helybeli zsidóságot, hogy akik kedvet éreznek nagyobb gyermekekkel való foglalkozásra és akiknek anyagi körülményeik is szükségesek teszik, hogy a mai súlyos gazdasági viszonyok mellett érdemes keresetbe jussanak, jelentésként be az iskolához ebbeli igényüket. Mindenképpen azonban vállalniuk kell, hogy a gyermeket rituális ellátásban részesítik és hogy általában vallásos környezet közé kerül a náluk elhelyezendő tanuló. Amikor a címek beérkeztek, az igazgatóság pontos katasztert készít a beérkezett ajánlásokból. Az egyes tanároknak megbízást adnak, hogy személyesen látogassanak el azokhoz, akik vidéki gyermekek ellátására vállalkoztak és személyesen győződjenek meg arról, vajjon úgy erkölcsi, mint vallási tekintetben, valamint tisztasági és higiénikus szempontból vállalhat-e maga az iskola garanciát az ajánlott helyért. Ha a kérelmező család megfelelt ezeknek az igényeknek, akkor rákerül az ajánlottak listájára.

Alapos ellenőrzés

— Ez a rendszer annyira bevált, hogy egyúttal egy bizonyos gazdasági probléma is megoldódott általa. A múlt tanévben az átlag 2500—3000 lej havi ellátási díjat számítva egy-egy tanulóra, az ellátásért és kosztért néhány millió lej került be Kolozsvár szegényebborsu zsidóhoz. Nyugodtan merem állítani, hogyha a zsidó családok lakásai nem lennének annyira sújtva a rekvirálásoktól és ha a családok 3—4 gyermeknek adhatnának szállást és ellátást, akkor sokan ezen a réven át tudnának vergődni a mai gazdasági krízisen.

— A tanév közben a Tarbut intézősége személyesen járt el több helyen, hogy meggyőződjenek, vajjon tisztaság és vallásosság szempontjából megfelelnek-e azok a helyek, ahol a gyermekek elhelyezve vannak. Majdnem mindenütt azt lehetett tapasztalni, hogy az ellátó családok épp annyi gondossággal és szeretettel törődnek a vidéki gyermekekkel, mint a sajátjaikkal. A Tarbut ezidén hasonló rendszerrel kívánja megoldani a vidéki diákság ittlétének ügyét. Minthogy elvárni lehet, hogy ezidén több vidéki gyermek fogja felkeresni a Tarbut középiskolát, mint az elmúlt tanévben, ezúton is felkérem azokat a családokat, akik erre hajlandók, hogy igényeiket jelentsék be a Tarbut igazgatóságánál.

Angersteint halálra ítélték

Az elítélt megnyugvással fogadta az ítéletet

(Berlin, július 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Angerstein, a nyolcszoros gyilkos ügyében a vád- és védőbeszéd elhangzottak. Az ügyész rámutatott különösen arra a körülményre, hogy Angerstein előre megfontolt szándékkal követte a bűnügy történetében szinte páratlan gyilkosságait. Azt sem lehet ráfogni, hogy örületében hajtotta végre ezeket, hanem inkább azért, mert ebből anyagi hasznot akart szerezni. Angerstein azért gyújtotta fel a házát, hogy a röviddel azelőtt megkötött biztosítás összegéhez jusson. Öncsonkítási kísérlete nem volt komoly, életveszélyes sem volt, és tisztára csak arra szolgált, hogy a hatóságokat félrevezesse.

Angerstein védője kiemelte a vádlott terheltégét és azt, hogy eddig büntetlen életet folytatott. Nem lehet csodálkozni, — úgy mond — hogy Angerstein idegállapota állandóan fel volt fokozva, hiszen mint egyszerű bányászfiu olyan karriert futott be, amilyent csak nagy összeköttetésekkel és nagy iskolai képzettséggel lehet elérni. Ő azonban minden energiáját egy rendes polgári élet kialakítására fordította.

A párisi béketárgyalások diplomatái nem voltak olyan ostobák...

Oxford lord nagy beszéde az európai helyzetről

(London, július 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A lordok házában lord Oxford, Asquith volt miniszterelnök hosszabb beszédben foglalkozott az európai helyzettel, különösképpen pedig a német biztonsági paktum ajánlatával. A beszéd folyamán a békeszerződések területi rendelkezéseivel is foglalkozott. Erre vonatkozó fejtegetései a következők:

— Vegyük a békeszerződéseket úgy, amint vannak. Nem szükséges, azonban — nézetem szerint — már most is célszerű volna a területi rendelkezéseket újabb felülvizsgálatnak alávetni. Nem akarok most ezzel a gondolattal foglalkozni, mintegy zárójelben azonban ismételnem kell azt a véleményt, amelyet az utóbbi öt év folyamán többször hangszóltam nyilvánosan, hogy tudniillik az osztrák-magyar birodalom romjából új autonóm államok csoportjának fölépítése alkalmával súlyos és végzetes tévedés történt, még pedig az, hogy ezeknek az új független, azonban földrajzi tekintetben összefüggő országoknak új népjogi fönnállásuk előfeltételeként nem szabták meg a gazdasági és pénzügyi egység főtartásának kötelezettségét. Ez az egység volt a legfontosabb, ha nem is az egyetlen védelmi érv Ausztria-Magyarország érdekében. Azoknak a zavaroknak nagyrészt, amelyek utólag állottak elő és melyek Európa keletén a jövőben is fenyegetnek minket, — a Balkán államoktól eltekintve — az a körülmény idézte elő, hogy ezeket az új államokat nem kényszerítették új létezésük föltételeként főtartani azt a régi gazdasági egységet, amelyet az Osztrák-Magyar Birodalom tényleg élvezett.

— Ezt csak úgy mellékesen jegyzem meg. Vizsgáljuk most a dolgokat úgy, amint vannak. Ez tévedés is lehetett. Meg vagyok róla győződve, hogy tévedés volt, ezt a tévedést azonban csupán egyetértésben és azoknak fájdalmas tapasztalatai után lehet most helyesbíteni, akik a kísérlet áldozatai voltak. Minthogy azonban a dolgokat mostani alakjukban kell szemlélnünk, fontos annak megállapítása, mi az álláspontunk nekünk és a békeszerződést aláíró többi hatalomnak a szerződések réviziója tekintetében. Ez semmiképpen sem akadémiás kérdés. Mi ebben a kérdésben az álláspont? Azok a diplomaták, akiknek munkája a párisi békeszerződések létrehozta, nem voltak olyan ostobák, hogy azt higgyék, hogy ők egy, ha nem is örökké, de legalább hosszú ideig tartó mű megalkotói. Ha ezt hitték volna, úgy saját magukat tartották volna bolondná. Elsősorban is elfogadták a nemzetek szövetsége szerződésének 19. cikkelyét, amely fölhatalmazza a nemzetek szövetsége közgyűlését, hogy a szerződések bizonyos nem alkalmazható rendelkezéseinek újabb megfontolására tgyen javaslatot. A kifejezések kétségtelenül

használta fel, meg akart gazdagodni, hogy ezzel beteges felesége életét megkönnyítse. Nem lehet őt úgy megítélni, mint egy közönséges bűnözőt, hanem enyhítő körülményként tekintetbe kell venni azt az irtozatos lelkiállapotot, amelyben Angerstein a gyilkosságok elkövetése előtt leledzett.

A beszéd elhangzása után a bíróság megszövegezte a kérdéseket és felvilágosította az esküdteket, akik visszavonultak. Néhány óráz tanácskozás után kijötték és verdiktjük alapján a bíróság kihirdette az ítéletet.

Angersteint nyolcrendbeli gyilkosság büntetésében bűnösnek mondták ki. A bíróság ennek alapján halálra ítélte a vádlottat.

Az ítélet kihirdetése után Angerstein szót kért:

— Tudtam és éreztem, hogy ez lesz végzetem. Az életet nem érdemlem meg és megnyugvás lesz számomra, ha már kimultam az életből.

Ezeket mondotta, azután apatikusan viszaült a helyére. Ügyvédje Angerstein kijelentése ellenére semmisségi panaszt jelentett be.

nem szerencsések, abban a tekintetben azonban nincs kétség, hogy ezalatt a békeszerződések értették. Amellett rendelkezésünkre áll Clemenceau kísérőlevele, amellyel a német békedelegációknak átadták a békeföltételeket. Ez a levél egyebek között kijelenti, hogy a szövetségesek meggyőző lése szerint a békeszerződés „nem csupán igazságos, hanem egyúttal alapot teremt Európa népeinek békés együttélésére és egyúttal valamennyi nemzetközi probléma békés elintézésére olyan szervezetet állít föl, amelynek segítségével még az 1919. évi új rendezést is időről-időre a változott viszonyokhoz mérten módosítani lehet.” Mindez nagyon helyes, mert ez Clemenceaunak föltétlenül mértékadó kijelentése, amelyet valamennyi többi aláíró hatalommal való egyetértésben tett meg.

Amundsen Zepelinen utazik az északi sarkra

Berlin, július 14. A „B. Z.” am Mittag“ jelentése szerint az északi sarkra induló Zepelin építése ma már biztosítva van. Az anyagi eszközök megszerzéséhez a német munkásság is hozzá fog járulni. A munkaadók is áldozni fognak erre a célra. A városok minden lakostól 20 pfeninget fognak erre a célra behajtani. A Zepelin építési költsége négy és fél millió aranyárka. Mint ismeretes, a Zepelint egy északsarkra utra akarják felhasználni. Az expedíció költségeit két és fél millió aranyárkára becsülik. Eckener dr. kijelentette, hogy a terv keresztülvihető. Amundsen Oslóból táviratilag kérdezte meg Eckener, hogy hol tárgyalhatna vele az úgyről. Eckener egy német kikötővárost jelölt meg, ahol két hét múlva fognak egymással az Elsworthal tanácskozni, aki az Amundsen expedíciót is finanszírozta.

Ha művészi kiváló fa-, vas- vagy réz-

butort, zongorát

akar venni, ne ajánlja az utat Marosvásárhelyre és tekintse SZÉKELY É. RÉTI

ENDÉLYRÉSZI BUTORGVÁR RÉSZV. TÁRS. butortermelt, sztalosok turalszükségleteiket legolcsóbban itt szereztetik be

Hölgyeim! Filc kalapudonságok óriási választékban 350 lei minden formában. Régi filckalapot 4 óra alatt formál és alakít az

"IDEAL"

kalapszalonn, Cluj, Reg. Ferdinand 8. (Golyvárúházzal szemben).

Az Uj Kelet
ság na
szerkesztik:
Felelős szerk.
Eltőfizetési
240 lei
Az Uj Kelet
megje

Csen
Kész
Aron
Papi

Papi
Bille
Elrag
Tanc

Es a
Aron
Igaz
De a

— A He
vári Zsidó
19-én vasár
tartva az Eg
(v. Patak-u.)
szencziós, au
Emilné koloz
haza a berl
tökéletesítte
Adler Nánd
hegedűművés
már is város
Virág Lajos,
baritonistája
ezen alkalom
től szaval W
prologot mond
Lázár Árpád
Ernö tartja.
a Zsidó Ner
Reg. Ferd. 4

— Zsidó
A szilágymeg
területén és a
somyón, Tas
kolozsvári kö
augusztus hó
estélyeket ren
vidéken is me
gélyzésnek m
közöljük, hog
lákón tanuló
értekezletet f
elnökségével.
a segélyügy
kiépitésének k
dr. Eisler M
zottság elnöké

— Ném
Szovjetorosz
Pénteken dél
és husz kom
vezeti hivatal
megismerkedj
nyaival.

Figyelj
ne tévessze

K

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes orvosi és természettudományi napilapja
 Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
 Feltalálók: Dr. Marton Ernő
 Előfizetési árak: Egy hónapra 85 lei, negyedévre 240 lei, félévre 460 lei, egész évre 850 lei.
 Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomása csak a forrás megjelölésével engedélyezhető.

A mai naptár

Cseng a tányér, nagy dob bőmből
 Készen áll az aranybornyu,
 Áron fején félre csapva
 Papi süveg, csucos tornyu.

Papi süveg, csucos tornyu
 Billen balra, billen jobbra
 Elragadja mint a szélvész
 Táncotjárók kergete sodra.

És a kergete táncolókkal
 Áron főpap járja körbe:
 Igaz ugyan, hogy csak bornyu
 De aranyból van kiöntve. g. j.

— **A Herzl emlékműné, melyet a kolozsvári Zsidó ifjúsági egyesületek rendeznek, f. hó 19-én vasárnap délelőtt feltizenegyórakor lesz megtartva az Építőmunkások Szövetségének Str. Vail (v. Patak-u.) 5 szám alatti helyiségében. A műsor szenzációs, amennyiben szerepelni fog dr. Keppich Emilné kolozsvári uriaszony, aki nemrég tért haza a berlini akadémiáról, hol zenei tudását tökéletesítette. A legnagyobb eseményszámba megy Adler Nándor, Erdély egyik legtehetségesebb hegedűművésze fellépése, akinek személye iránt már is városzerte nagy érdeklődés nyilvánult meg. Virág Lajos, a kolozsvári Magyar Színház kitűnő baritonistája műdalokat énekel. Giszkalay János ezen alkalomra írt prólogját mondja el. Cernichovszkítól szaval Weinstein Esztrák héber nyelven, román prólogot mond Engelberg Izidor, Bialiktól szaval Lázár Árpád. A Herzl emlékműbeszédet dr. Marton Ernő tartja. Jegyeket még csak korlátozott számban a Zsidó Nemzeti Szövetség helyiségében (Calea Reg. Ferd. 48.) és Gottlieb Lajosnál lehet kapni.**

— **Zsidó főiskolai hallgatók estélyei.** A szilágymegyei zsidó főiskolai hallgatók a megye területén és a járási székhelyeken, Zilahon, Szilágysomlyón, Tasnádon, Szilágycseben és Zsibón a kolozsvári központi Diáksegélyező Bizottság javára augusztus hó folyamán táncal egybekötött műsoros estélyeket rendeztek. Hasonló rendezvényeket más vidéken is meg kellene honosítani, mert a diáksegélyezésnek másfajta jövedelme aligha várható. Itt közöljük, hogy augusztus 23-án a külföldi főiskolákon tanuló zsidó diákság vezetői Kolozsváron értekezletet fognak tartani az itteni diákbizottság elnökségével. Az értekezlet főprogramja ezuttal is a segélyügy lesz és tanácskozni fognak az akció kiépítésének kérdéséről. Az érdekeltek forduljanak dr. Eisler Mátyás főrabbihoz, mint a segélyező bizottság elnökéhez.

— **Német munkások tanulmányutja Szovjetországban.** Berlinből jelentik: Pénteken délután hatvankét szociáldemokrata és husz kommunistapárti munkás és szakszervezeti hivatalnok utazott Oroszországba, hogy megismerkedjenek a szovjetek gazdasági viszonyaival.

Felfedezték a rákbetegség kórokozóját

(London, július 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A „Daily Express“ értesülése szerint egy londoni orvostanár felfedezte a rákbetegség kórokozóját. Tekintettel arra, hogy a gyakorlati kísérletek még nem fejeződtek be teljesen, a felfedező nevét, valamint a kórokozó bacillus anyagát egyelőre nem hozzák nyilvánosságra. A kísérletek azonban néhány nap múlva befejeződnek és a londoni orvosegyesület már össze is hívott egy rendkívüli ülést, amelyen a felfedező orvostanár részletesen be fog számolni a rákbetegség terén elért eredményeiről. Bejelentéseit rendkívül nagy érdeklődéssel várják.

— **Megindul a hajóforgalom Románia és Olaszország között.** Bukarestből jelentik: Románia és Olaszország között, a kincstári bonok fejében lefoglalt hajók miatt, évek óta szünetel a hajóforgalom. Hivatalos forrásból nyert értesülésünk szerint a diferenciákat sikerült eliminálni és a két ország között ismét helyreáll a hajóforgalom. Egyelőre csak két hajó a Traian császár és a Románia fogja a forgalmat lebonyolítani. A román folyamhajózási részvénytársaság egyébként megtette az intézkedéseket, hogy a hajóforgalmat más irányban is kibővítsék. Így egy új hajót épít, melynek Dacia lesz a neve és amely Constanca, Jaffa és Haifa között fog közlekedni. Ez fogja szállítani az emigránsokat is.

— **Eljegyzés.** Deutel Mór Clujról eljegyezte Tokájér Rózsikát Borgo joseni ról. (Minden külön értesítés helyett.)

— **A távozó Bródy Miklós dr.** A „Tosca“ ma esti előadásán utoljára ült a dirigensi pulpitusra Bródy Miklós dr. a Magyar Színház tiz évén át volt kiváló, nagy tudású karmestere. Mindenki, akiben a zenei kultúra igazi szeretete él, fájdalommal búcsúzik ettől a lelkes művészembertől, aki egy egész nemzedékkel szeretettette meg ebben a nehezen lelkesedő városban a művészi zenét, akinek keze alatt kiváló énekesek nevelődtek s aki maga is egy csomó értékes dalt, sőt a művészi érték minden attributumával felékesített operát komponált. Távozásával a Magyar Színház zenei kultúrájában mely szakadék támad. Azonban a közönségben, mely mindig hivatásos szeretettel övezte a kiváló mestert, él a remény, hogy Bródy Miklósnak a Magyar Színházról való távozása nem jelent egyben a zenei kultúra szolgálatából való távozást is, sőt Bródy Miklós, ugy is mint dirigens, ugy is mint zenepedagógus továbbra is éleszteni, fejleszteni fogja ennek a városnak elárult zenei életét. Ebben a reményben veszünk mi is búcsút tőle, akik egészen közelről vizsgálhattuk heroikus munkáját s tudjuk: távozása mit jelent, tudjuk: milyen értéket veszít távozásával az egész közönség.

— **Repülőgépen Párisból Newyorkba 12 óra alatt.** Rotterdamból jelentik: Gligori osztrák mérnök a Flettner-féle rotorok segítségével repülőgépet szerkesztett, amellyel legközelebb Párisból Newyorkba kíván repülni. Gligori Londonba utazott, mert a brit repülőhivatal, amelynek bemutatta találmányát, hajlandónak nyilatkozott repülése finanszírozására. A finanszírozáshoz hozzájárult a francia kormány is. Gligori azt állítja, hogy tizenkét óra alatt repül Párisból Newyorkba.

— **Ausztriában csökkent a munkanélküliség.** Bécsből jelentik: Az osztrák munkanélküliek száma február óta 78.400 emberrel csökkent. A munkanélküliek legnagyobb része a mezőgazdasági munkálatoknál nyert elhelyezést.

— **A malomárokba ugrott egy fiatal ember.** Ma délelőtt a Timár-utcai járókelők egy feldult külsejű fiatalemberre lettek figyelmesek, aki előbb izgatottan járt le-fel az utcában, majd hirtelen elhatározással átvette magát a Malom-árok korlátjain és beugrott a sebesen rohanó folyóba. A fiatalembernek többen a segítségére siettek, majd hirtelen egy rendőr is előkerült, aki az öngyilkos fiatalembert kifogta a folyóból és előállította a központi rendőrségen. A rendőrségen megállapították, hogy az életunt fiatalembert Mendel Józsefnek hívják, aki valószínűleg pillanatnyi elmezavarásban akart öngyilkosságot elkövetni. Mendel Józsefet az elmegyógyintézetnek adták át, hogy vizsgálják meg elméleti állapotát és az orvosi vélemény után illetőségi helyére fogják toloncolni.

— **Halálozás.** Lengyel Jakab tapui jegyző e hó 11-én 61 éves korában meghalt. Az elhunyt, aki régi cionista és harcos tagja volt a zsidó érdekeknek, e hó 13-án helyezték örök nyugalomra a mikeseasi zsidó temetőben tisztelői osztatlan részvétele mellett.

— **Wilson özvegye Európába érkezett.** Genfből jelentik: Wilson, az elhalt amerikai elnök felesége tegnap Genfben érkezett, ahol látogatást tett a népszövetség titkárságánál. Innen Milanóba utazott.

— **Az erzsébetvárosi bombapör táblai tárgyalása.** Budapestről jelentik: Az erzsébetvárosi bombapörben a budapesti tábla ma folytatta a tanukihallgatásokat. A beidéztet kilenc tanu közül csak négyen jelentek meg a tárgyaláson, míg a többiek az időzölével kézbesítésének elmaradása miatt nem jelentek meg a tárgyaláson. Elsőül Inkupec Dezsőné, Radó szállásadónőjét hallgatták ki. Inkupecné elmondja, hogy Radót jó fiúnak ismerte. Fia, Inkupec István nem emlékszik részletesen Radóra, arra sem emlékszik, hogy április másodikán, a merénylet napján Radó templomban járt volna. Másodikán a mise után találkozott Radóval, vele reggelizett, majd villanyossal a kórházba ment. Hazamenet Radót otthon találta. A villanyoson Marosival utazott együtt. A tanu elmondja, hogy Radó vasárnap egész nap otthon volt, de a hétfői napra vonatkozólag már nem emlékszik semmire. Az elnök kérdésére a tanu kijelenti, hogy ha Radó résztvett a merényletben, akkor nem akarja elvonni őt az igazság keze alól. Tanu vallomására megeskették.

— **Termidor 14.** A francia forradalom nagy ünnepének évfordulóját fényes keretek között ünnepelte meg tegnap délelőtt a kolozsvári francia konzulátus. Az ünnepség a konzulátus fötéri palotájában folyt le a kolozsvári francia kolónia és a hatóságok képviselőinek jelenlétében. A megjelentek soraiban ott láttuk Mihali Tivadar volt minisztert, több egyetemi tanárt és a többi konzulátusok vezetőit. A francia konzul rövid beszédet mondott, amelyben méltatta a nap jelentőségét.

— **Japán új hadihajókat épít.** Londonból jelentik: Az új japán költségvetésben a flottaépítésre fordítandó kiadások huszonnyolcmillió font sterlinggel szerepelnek. Ebből az összegből kilencmilliót új hadihajók építésére szánták. A kiadások összege hatmillióval nagyobb, mint a múlt évi költségvetésben.

— **Rálőtt a férjére, mert kedvezőtlenül nyilatkozott a házasság intézményéről.** Newyorkból jelentik: Különös módon végződött Ralph Gerard csikágói gyáros családi ünnepsége, melyet házasságának tizedik évfordulója alkalmával rendezett barátai számára. Nagy vendégsereg gyűlt össze nála és nem volt hiány ünnepi pohárköszöntőkben. Végül ő is szólásra emelkedett, de beszédében nagyon kedvezőtlenül nyilatkozott a házasság intézményéről. Felesége emiatt dühösen hagyta ott a társaságot, de néhány perc múlva revolverrel tért vissza, rálőtt szónokló férjére és veszedelmesen megsebesítette a mellén. A társaság sztrebbent és Gerrardot kórházba szállította a felesége. A gyors operáció megmentette az életét, de az esetet nem lehetett titokban tartani és Gerrardné letartóztatta a rendőrfőz.

Fontos!	Menetjegyek	Fontos!
kaphatók az utazóközönség kényelmének teljes ki-előltetésére, bel- és külföldi utazásoknál, minden osztályra, vasuti, tengeri és légi utakra az „Agencia Wagon Lit“-nél Cluj, New York szálloda.		

Figyeljen a címre, **F. Markovits, ékszerész** Mindenki meggyőződhetik, hogy ajándéktárgyait, arany, ezüst és briliánsárukban — legolcsóbban nálam szerezheti be. **Wesselényi M.-u. No 20.**

Kristály Kereskedők figyelmébe! Festünk zintaróau adju ztálva bármilyen színre végáru at fejtendöket, pamu- és gyapju fon-lat.

Cluj Telefon **5 0 0**

Nagybani festésnél árendemény! Kelme festő, vegytisztító és gőzmosó-gyár

...tök
 ...lagodni, hogy ezzel könnyítse. Nem lehet közönséges bűnő...
 ...nyként tekintbe...
 ...kiállapotot, amely...
 ...gok elkövetése előtt...
 ...után a bíróság meg...
 ...felvilágosította az...
 ...ltak. Néhány órá...
 ...és verdiktjük alap...
 ...ítéletet.
 ...li gyilkosság bűn...
 ...k ki. A bíróság en...
 ...vádlottat.
 ...an Angerstein szót...
 ...hogy ez lesz vég...
 ...mlem meg és meg...
 ...már kimultam az...
 ...an apatikusan visz...
 ...Angerstein kijelen...
 ...anaszt jelentett be...
 ...em voltak
 ...öl
 ...tekintetben azon...
 ...latt a békeszerző...
 ...rendelkezésünkre...
 ...amellyel a né...
 ...ták a békeföltéte...
 ...között kijelenti...
 ...győzőlése szerint a...
 ...igazságos, hanem...
 ...ópa népeinek békés...
 ...alamennyi nemzet...
 ...zésére olyan szerve...
 ...segélyével még az...
 ...dőről-időre a válto...
 ...módosítani lehet.
 ...ez Clemenceaunak...
 ...entése, amelyet vala...
 ...mmal való egyetér...
 ...on utazik az...
 ...rkra
 ...„B. Z. am Mittag“
 ...rkra induló Zeppelin
 ...Az anyagi eszközök...
 ...kasság is hozzá fog...
 ...dozni fognak erre a...
 ...ostól 20 pfenninget
 ...A Zeppelin építési...
 ...aranyárka. Mint is...
 ...ksarki utra akarják...
 ...bölcségeit két és fél...
 ...Eckener dr. kijelen...
 ...hető. Amundsen Osló...
 ...Eckener, hogy hol...
 ...Eckener egy német...
 ...két hét múlva fognak...
 ...szkozni, aki az Amund...
 ...ngorál
 ...helyre és tekintés...
 ...RETI
 ...SZV.-TÁRS. butortermelt...
 ...icsóbban itt szerezhetik be
 ...apudonságok óriási...
 ...ban 350 lei minden...
 ...lapokat 4 óra...
 ...kít az
 ...AL
 ...erdinand 8. (Gólya...
 ...mben).

KÖZGAZDASÁG

Ujból klasszifikálták a szezoncikkeket

Augusztus 1-én lép életbe az új klasszifikáció

(Bucuresti-Bukarest, július 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A CFR. vezérigazgatóság augusztus elseji életbeléptetéssel új klasszifikációt állapított meg a szezoncikk számára. A klasszifikáció szerint az alábbi cikkek élvezik a szezonárakra vonatkozó rakodási szállítási és tarifakedvezményeket:

Egész éven át minősítendő szezonárúknak: tej- és turótermékek, bődönök (kondérok), ör, frissgyümölcs, újságpapír, makulatura és papírhulladék, mezőgazdasági gépek, exportra szánt tojás, mész- és gipszkő, olajmagvak, műtrágya és végül zöldségfélék.

Oltóg február 7 április 30 között, burgonya

október 1-től április 30-ig, tégla és cserép február 15-től október 31-ig, buza és búzaliszt továbbá intézkedésig, hulladék műtrágya számára szeptember 1-től április 30-ig, szőlőkaró február 1-től április 30-ig, guz február 1-től április 15-ig, gyümölcsfa, csemete és szőlővenyige február 1-től április 30-ig és szeptember 1-től október 31-ig, kén április 1-től május 31-ig, rézgalic március 1-től május 31-ig, ásványvizek további rendelkezésig, de kizárólag a brassói és kolozsvári üzletvezetőségek területén.

A mész- és gipszkő, valamint papírhulladék és olajmagvak azon esetben tekintendők szezonárúknak, ha mész- és gipsz-, papír-, illetőleg olajgyár részére van feladva.

Milyen eredménnyel működnek a szlovenszkoí zsidó kishiteli-intézetek

Tizennégy fiók közül 12 zárult kitünő eredménnyel

(Cluj-Kolozsvár, július 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Most, hogy a kolozsvári zsidó kisegisztenciák bankjának megszervezése újlól kezdett vette, aktuálisnak tartjuk ismertetni a Ruszinszko és Szlovenszko területén működő hasonló zsidó kishiteli intézetek mérlegét az elmúlt két év üzleti eredményéről.

A ruszinszkoí és szlovenszkoí kishiteli intézetek központja 1923 végén alakult Kassán, amely központ ma is fennáll, bár a kishiteli intézetek tényleges központja Munkácson van. Eddig tizennégy bankszövetkezet alakult, amelyeknek összesen hétézerötíz zsidó kispáros tagja van. Hogy milyen eredménnyel működtek ezek a szövetkezeti kishiteli-intézetek, misem bizonyítja jobban, mint az, hogy a legutóbbi kimutatás szerint az intézeteknek egymilliónegyszázezer cseh korona saját vagyonuk van. A „Joint“ 4,500.000 cseh korona olcsó hitelt bocsátott az intézetek rendelkezésére és tartaléktőkéjük meghaladja a 3,500.000 csehkoronát. A szövetkezetek megalakulásuk óta 3600 esetben nyújtottak 4-5000 c. k. kölcsönt zsidó kispárosoknak.

A hitelek folyósítása — tekintetbevéve, hogy a hitelek főleg kispárosok vették igénybe — igen jótékonyan éreztették hatásukat. A fiókok önálló adminisztrációval rendelkeznek és a legutóbbi üzleti évben külön-külön is nagyon szép eredményeket értek el, amennyiben a 14 hitelszövetkezet közül 12 jövedelemmel, 1 jövedelem nélkül, 1 pedig egészen jelentéktelen veszteséggel zárult. Megállapítást nyert, hogy az iparosok a részfikre nyújtott kölcsönöket pontosan visszafizetik, annak dacára, hogy a kölcsönök folyósításánál gyakran eltekintenek attól az óvatosságtól, amely egyéb pénzügyintézetnél szokásban van.

A kolozsvári iparosok között megállapíthatóan egyre nagyobb tért hódít a zsidó kisegisztenciák bankja megvalósításának gondolata, mert bizonyosra vehető, hogy megfelelő vezetés mellett a kolozsvári Kishitel- és Takarékbank igen nagy segítségére lesz a támogatásra szoruló zsidó kispárosoknak.

¶ **Megint zuhan a lej.** A lej zürichi árfolyama, amely két nappal ezelőtt 252.50-ig emelkedett, ma váratlanul 241.50-re zuhant. Ez a tizpontos esés a gazdasági köröket igen kellemetlenül érintette, bár beavatottak szerint ez várható volt, mert a lej feltűnően gyors javulását mesterséges beavatkozásnak minősítették. Ugyancsak további árfolyam-lemorzsolódás állott be Zürichben a francia franknál és olasz liranál is.

¶ **A kolozsvári állategészségügyi igazgatóság rendelete az állatkivitel szabályozására.** A kolozsvári állategészségügyi vezérigazgatóság, hogy az állatkivitelnél elrendelt egészségügyi intézkedések kijátszását megakadályozza, rendeletileg a következőképpen intézkedett. Mindenki, aki élőjószágot akar külföldre kivinni, köteles a járási állatorvoshoz

egy felbélyegzett kérvényt beadni és ebben a kiviteli megengedését kérni. A kérvényben fel kell tüntetni, hogy milyen jószágokat (szarvasmarha, sertés) akar kivinni, mennyit, melyik az a hely, ahol a megfigyeltetést akarja végeztetni, melyik határállomáson viszik ki és hova. A járási állatorvos a kérvényt véleményezésével felterjeszti a kolozsvári állategészségügyi vezérigazgatósághoz, amely megengedi vagy megtagadja a kivitelt. Az elnyert kiviteli engedély érvénye szarvasmarhánál 20, sertéséknél 30 napra szól. — A kolozsvári állategészségügyi vezérigazgatóság ezen rendeletének érvénye a hozzátartozó nyolc erdélyi vármegyére szól.

¶ **Katasztrófális helyzetbe jutott a csehszlovák cukoripar.** Prágából jelentik: Az egész világ cukorpiacán uralkodó válság hullámai átcsaptak a csehszlovák piacra is. Amerikában a helyzet annyira katasztrófális, hogy az árak nívója még az előállítási költségeket sem éri el. A csehszlovák cukoripar egyensúlyát egyelőre fentartja az a kormányintézkedés, amely a belföldi fogyasztást magasabb ártan kontingentálta, azonban itt is várható, hogy az exportra szorult felesleg eladásánál érzékeny veszteségek érik az ipart. A hét végén Prágában 170 koronára esett a nyersárú, de még ezen az áron sem jött létre tényleges eladás. A krízis oka az egész Európában tapasztalható kedvező cukorrépa-terméskilátások.

¶ **A coslo-i szénbányák nacionalizálása.** Bukarestből jelentik: Egy osztrák pénzcsoport tulajdonában levő coslo-i szénbányák nacionalizálása ügyében megállapodás jött létre. Százmilliós részvénytársaság alakul, mely kezelésbe veszi a bányáuzemet.

¶ **Rohamosan nő a francia bankjegyforgalom** Párisból jelentik: A bankjegyforgalom az utolsó héten közel egymilliárd franknyi növekedést tüntet fel. Egyidejűleg növekedett a jegybank által az államkincstárnak nyújtott függőkölesön nagysága is. Ez az új nyílt infláció nem érte még el a tetőpontot. A francia kormány érdekes módon mentesíti most a Francia Bankot a nagy bankjegyforgalom ódiama alól. A kamera elfogadott egy törvényjavaslatot, amely szerint Madagaszkár külön jegybankot kap. Ezáltal a Francia Bank bankjegyforgalma kétszázmillióval apad. Ugyanígy törvényt hoznak Indokina és a francia nyugatfrikai gyarmatok számára is, úgy, hogy ez is lényegesen csökkenti a francia jegybank forgalomban lévő bankjegyalományát.

¶ **Minisztertanács az új gabonarezsim megállapítására.** Bukarestből jelentik: Holnap délelőtt minisztertanács lesz, melyen a gabonarezsim, a vámbizottság által javasolt vámilletékek és a függőben lévő petróleumügyekben fognak véglegesen határozni.

¶ **Új rendelkezések a telepesek ügyében.** Bukarestből jelentik: A földművelésügyi minisztérium körrendeletben felhívta a megyei agronomok figyelmét arra, kísérik figyelemmel, vajjon a telepesek maguk dolgozzák-e fel birtokaikat. A telepeseknek ugyanis nem szabad sem albérlésben, sem pedig részeseknek kiadni birtokaikat. A miniszter egyben felhívja a román telepeseket arra, hogy jövő év tavaszáig feltétlenül el kell foglalják kijelölt részeit, mert különben elvesztik igényjogsultságukat és a telepeket másoknak fogják oda-

adni. Dorostormegyében új telepes-telepeket fogják kiosztani. Itt ugyanis nagy területek állanak rendelkezésre erre a célra. Ide részben regáti, részben pedig macedóniai románokat fognak telepíteni.

¶ **Bécsi marhavásár.** (Saborsky és Fiai cég jelentése.) A mai bécsi marhavásáron felhajtás volt 3632 darab. Ebből volt romániai áru 112 darab. Irányzat lanyha. Prima 10, közepesáru 15 garassal olcsóbb. Bika és silányáru változatlan.

Saborsky József és Fiai cég

Wien, III. 4 ST. Marx. Sürgönycim: Saborskysöhne
Wien — Élőállat-küldemények címe: Saborsky József és Fiai, Wien ST. Marx. — Huskületemények címe: Saborsky József és Fiai, Wien, Grossmarkthalle.

TŐZSDE

Július 14-én

A lej: Zürichben 241.50, Párisban —, Budapest 332, Bécsben 330.

Kolozsvár. A piac a tizpontos lejesés következtében ma váratlanul megszilárdult. Az árfolyamok a következők:

Bécs 29.40—29.60, Prága 6.22—6.25, Budapest 332—335, Páris 9.85—9.90, Zürich 40.80—40.90, Newyork 209.00—210.00, London 1022—1025, Milánó 7.80—7.90.

Zürich. Zárlat: Berlin 122.60, Amsterdam 206.40, Newyork 515.12, London 2504.12, Páris 2417.00, Milánó 1895.00, Prága 1525.00, Budapest 72.55, Belgrád 9.05, Bukarest 247.50—241.50, Varsó 98.72, Bécs 72.50.

Bukarest. Devizák: Páris 9.95, Berlin —, London 10.26, Newyork 210.50, Milánó 8.00, Zürich 41.00, Bécs 30.25, Prága 6.30, Budapest —.

Bukarest. Valuták: Napoleon 800, német márka 50.50, leva 1.52, török lira 116, font sterling 1025, francia frank 10.35, svájci frank 41.00, olasz lira 8.15, drachma 3.60, dinár 3.65, dollár 210.00, lengyel forint 41.00, osztrák shilling 32.00, magyar korona 31.00, cseh korona 6.40, belga frank —, holland forint —.

SPORT

A Haggibbor megalakítja autonóm teniszszakosztályát. Rövid, de annál eredményesebb multra tekinthet vissza a Haggibbor teniszszakosztálya és hogy még nagyobb eredményeket érjen el, az egyesület vezetőségével történt megállapodás értelmében megalakul a Haggibbor autonóm teniszszakosztálya. A szakosztály teljesen az egyesület vezetősége hatásköré alá tartozik, csupán anyagilag lesz autonóm. Ami annyit jelent, hogy külön gyűjt tagokat, külön szedi a tagdíjakat, külön intézi a versenyekre való benevezéseket, természetes azonban, hogy a vezetőségnek elszámolással tartozik. A szakosztály megalakítására, csütörtökön délután 6 órára értekezletre hívták össze azokat a teniszszókeket, akik tagjai kívánnak lenni a Haggibbor szakosztálynak. A cél egészen világos: egy táborra akarjuk tömöríteni a teniszszókeinket. Ez nem jelent különösebb anyagi megterhelést, vagy más kötelezettséget. Olyan minimális tagdíjakat fog szedni a szakosztály, hogy minden teniszszóke könnyen ki fogja azt fizethetni. A csütörtök délutáni megbeszélésre minden teniszszóke egyformán hivatalos.

A Haggibbor Máramarosszigeten. A Haggibbor vasárnap Máramarosszigeten játszik az ottani Samsonnal. Innen visszautaztában Szatmáron játszik egy mérkőzést valószínűleg a Barkochbával.

NAC—Brasovia 2:1 (1:1). Brassóban tegnap találkozott a két csapat barátságos mérkőzés keretében, miután a bajnoksáért folyó küzdelmük táviratkeresztes miatt elmaradt. A mérkőzésnek egyetlen célja az volt, hogy a NAC költségei legalább részben megtérüljenek.

Július 19-ike a bajnoki elődöntő mérkőzések napja. Brassóban NAC—Brasovia, Aradon Universitatea—UCAPS mérkőzés. Az országos központ nem engedélyezi a mérkőzések lemondását s az egyesületeket súlyos következmények terhével kötelezte a mérkőzések megtartására.

Július 26-ika a középdöntők napja. Temesváron a Kinizsi játszik a Brasovia—NAC győztesével, az UCAPS—Universitatea győztesé pedig: a Jahn Fulgerul győztesével még eddig meg nem határozott helyen, — esetleg Brassóban, vagy Aradon.

Köröslas mas érdekl vasárnapi két napon érdekesebb tiós mutató ladányi, ragadta a telepatikns déltán és árusítja má

Szerda! Cs val, N szám Csütörtök: játéka rozat Péntek: Há a szü Július 18-tól Szombat d. nek n Szombat est tikus Vasárnap d. mutat Vasárnap est szugge

Select- július 14, 1 szalon trag a nagy né Paury.

Urania- 15. Cyrano felvonásban, szerepben P Csütörtök tragédia 10

Ta sz gy

Dr. Dienes világnéz Ben Ami: Schnitzler: zsidóleán Lacratelle: fiiu törté Schnitzler: Lagerlöf: Victor Hug D a m e

Benedek: Tabéry: Sz Multatuli: Bashkirtsef Spunda: A Biró: Vizöz

Uj Kele utánvétell

Értési jük és Horváth B egy részünre járhatnak. Egyben kér közönség is tiszteljen tótt vagy vága és minőségben zott gondos kis

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A színházi iroda közleményei

Körösladányi telepatikus mutatóványai. Izgalmas érdeklődéssel várja a közönség a szombati és vasárnap esti. Körösladányi mester fogja ezen a két napon ismét beülni a közönséget. Uj, érdekesebbnél-érdekesebb telepatikus és szuggesztiós mutatóványokat ígér ezekre a napokra Körösladányi, aki a múlt hónapban valószínűleg magával ragadta a kolozsvári közönséget. — Három ilyen telepatikus előadás lesz: Szombaton este vasárnap délután és vasárnap este. Mind a három előadásra árusítja már a jegyeket a színházi pénztár.

Magyar Színház heti műsora

Szerda! Csárdás király (O. e. ott repriz, Karácsonyival, Neményivel, Tompával, Itházzsal, sorozat-szám 288)
 Csütörtök: Pillangó főadány (Pinter Böske vendég-játékával, Bányász István bucsufőlépésével, Sorozat 289)
 Péntek: Három grácia (Az ideai évad utolsó előadása a szünidő előtt. Sorozat 290)
 Július 18-tól kezdődőleg a színházi előadások szünetelnek
 Szombat d. u. 4 kor: Izso Miklós színésznővendékeinek nyilvános vizsgálati előadása. (Sorozat 291)
 Szombat este fél 9 kor: Körösladányi György telepatikus mutatóványai. (Sorozat 292)
 Vasárnap d. u. fél 6-kor: Körösladányi szuggesztiós mutatóványai. (Sorozat 293)
 Vasárnap este fél 9-kor: Körösladányi telepatikus és szuggesztiós mutatóványai (Sorozat 294)

Mozgók műsora.

Select-mozgó. Kedd, szerda és csütörtök, július 14, 15 és 16. A magyazdagok. Szenzációs szalon tragédia 6 felvonásban. Főszerepben a nagy német művész: Werner Krause és Lee Parry.

Urania-mozgó. Kedd és szerda, július 14 és 15. Cyrano de Bergerac. Világhírű remekmű, 9 felvonásban, Edmund Rostand regénye után. Főszerepben Pierre Magtier.

Csütörtök, július 16. Asszonyisziv. Megható tragédia 10 felvonásban. Főszerepben Severin Mars.

Tanítanak, szórakoztatnak gyönyörködtetnek!

Dr. Dienes László: Művészet és világnézet	100
Ben Ami: Uj Palesztina	100
Schnitzler: Elza kisasszony (Egy zsidóleány története)	132
Lacratelle: Silbermann (Egy zsidófiú története)	80
Schnitzler: Garlan Berta asszony	160
Lagerlöf: A császár	140
Victor Hugó: A párisi Notre Dame I-II.	360
Benedek: Erdélyi történetek	176
Tabéry: Szarvasbika	176
Multatuli: Havenciar	198
Bashkirtseff: Mária naplója	176
Spunda: A halottbűvölő	176
Biró: Vizözön	48

Kaphatók az **Uj Kelet könyvosztályában**, utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldésével

Értesítés.

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy Lustig Jenő és Horváth Balázs urak cégünkkel eltávolítottak és így részünkre és részünkben többé sehol el nem járhatnak.

Egyben kérjük a n. é. **tűzifogyasztó közönséget**, hogy b. megrendeléseivel továbbra is tiszteljen meg. Ugyól, mint métermázsa: aprított vagy vágatlan tűzifával, há mely mennyiségben és minőségben a legjutányosabb ár mellett, fokozott gondos kiszolgálással állunk sz. rendelkezésükre.

Stotter Jakab örökösei
 cégtulajdonos Stotter Aladár,
 Strada Memorandului No 12.
 Telefon 800.

Megjelent!

BEN AMI

Uj Palesztina

(Sztambultól Kairóig.) Harmincnyolc képpel.

Ebben a könyvben BEN AMI azokat az utazásait hozza nyilvánosságra, amelyeket

újságokban nem közölhetett.

TARTALOM:

B-rátkozás a tengerrel. A Beszporuszul a Dar-danelláig. Egy regény kezdődik. Hát ez már nem volt e sósóztályu kozzt! Két orosz és egy harmadik. Kaland a láthatáron. Két centire egy török nő ajka felett. Szmirnában. A regény a kötéltálcsonál folytatódik. Sziget'akók. A törökök törvényt ülnek. „Hongrois” — hallottem. Éjjel a felélköztn. Rhodcs. A 7-es számú kajüt a regény befejeződik. Utközöt a Földközitengeren. Cyprasziget előtt.

Beiruth: Ópiumszörök és misszionáriusok. Tessék felkelni a fekvőszekekről! Haifa. A malom alatt Szent illés kolostorában a Kármel-n. Kisértés a tetőtérasszokon. Arab felkelek között. Egy héber reálgimnázium. Jezreel-völgye felé. Tel-Adas: egy polgári kolonia Nazaret. Nuzisz: egy kommunista kolonia. A beduintáborban. Merchavja: egy szövetség és egy magán-gazdaság. Utban Jeruzsalembe. A szent város „Maga iró...”

Verlag Julius Fischer Wien.

Ára 100 lei.

Kapható minden könyvkereskedésben, az Uj Kelet könyvosztályánál és az utcai elárúsítóknál.

Zsoldos tanintézet

Az ország legregibb és legjobb előkészítő tanintézete. Teljes anyagi felelősség mellett készít elő középiskolai magánvizsgákra, **érett-ségi**re vidéki tanulókat is.

Budapest, VII, Dohány-u. 84. Tel. I. 124-47.

Figyelem! Egészsége helyreállítása céljából feltétlenül szüksége van Önnek a

„Sklerolsygrup“

Dr. Madijevsky professor (Prága) gyóymódja **ütrelemeszesedés** és ennek következményei kezelésére, mint: **szívbetegségek, rheumatizmus, vesebajok, paralizis, emésztési zavarok, idegfájdalmak** stb.

A készítmény csak akkor valóti, ha omáisi képviselőnknek: **Comptuar (Comercial, Dewis Wassermann-nak (Bucuressti, Calea Moşilor 37.)** biztonsági marájávsal van ellátva. — Egyse felír-u ávegekért nem garantálunk, mert azok tudtunkon kívül hozztak f rgalomra

Lerakatos: **EMKE és Royal drogeria** Iuj. Laboratorium: „Maria Therna”, Cseuszlovákia.

Kapható az ország minden drogeriájában és gyógy-szortárában.

Közö.óirat: A 13 áveg Sklerolsygrupot már elhasználtam és nagyon jól érzem m gam. Feleségem is háás a Sklerolsygrup minden reményen felüli hatásáért. Rendkívüli frissnek érzí magát ő is, józe-deilyü és ismét fiatal.

Kiváló tisztelettel: Mihaloviti, Arad

A szalon legszebb disze egy

Kissling-csillár!

Román csillár- és bronzárugyár, Timisoara.

Pályázat

A tg.-muresi (marosvásárhelyi) izraeli ta hitközség 7 osztályu nyilvános iskolájához a lakásviszonyok miatt lehetőleg nőtlen, román állampolgár, nyilvános iskolában működött, zsidó tudományokban és az uj héber nyelvben jártas, vallásos **hitoktatót** keres. Fizetése a többi tanítókéhoz arányosítva, megállapodás szeriat. Az állás f. év szeptember 1-én foglalandó el. Utiköltség csak a meghívottnak térítettik meg.

Hitelesített okmánymásolatokkal föl szerelt kérvények f. év aug. hó 10-ig alulírott elnökhöz küldendők be.

Tg.-Mures, 1925 július hó 8.

Engel Oszkár, isksz. elnök.

Luxusutazás — Gyorsutvonalak a francia kikötőkből:

New-York — Canada
Cuba — Mexiko
Venezuela - Haiti - Antillák
Marocco - Algir - Tunisz
 és más kikötőkbe.

Információkkal és jegyekkel szolgál:

„SARNIA“ S. A. Bucuresst.

Pasagiul Comedia

Táviratcim: Transatbuc.

Rador 359

Hirdessen az Uj Keletben

A nagy hőség, erős napsütés káros behatással vannak anők gyöngéd, hamvas arcbőrére. **Kaiser Borax**-szal való gyakori lemosások megóvják a bőrt ezen behatásoktól.

Ezért vegyen ön is még ma eredeti

Kaiser Borax-ot

a piros skatulyában.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyesületi közlésnél egy szó 8—, vastagabb betűve 6 lej. Legnagyobb apróhirdetés 30 lej, álláskeresőknek 30% kedvezmény. **Apróhirdetéseik díja előre fizetendő.**

Kérem azt a szürkeruhás urat, akivel 8-án délután 5 órakor Váradra beérkező vonaton utaztam és akit a barátai állomásán Kolozsvárra hazautaztatásban újra láttam és köszönt is — írjon „Feketeszemű kislány” jellegére a kiadóhivatalba.

Nyomdák!

Prima bécsi **hengeranyag** és póttanyag, kilója 160 lej.

Kapható a „Fraternitas” nyomdában, Cluj, Str. Baron L. Pop No 10.

Szappan vas formák 800—1000 klg tartalommal olcsón eladók. Robert Ede szappangyár, Oradea-Mare 9.10

Zongora

új, használt, javítás, hangolás, szállítás

Triska I.

zongorarakár Cluj, Str. Saguna 14. Telefon 19.

Zongoraszekek kaphatók

Budapesti utamól hazatérve, ismét vállalkok ugyanő, mint férfi fehéreműt. Fátó Istváné. Lakásom volt Fötér 9., most Str. Romei 13. (vlt Eparjes-utca). 9375

Lebovits Béla

השרה ארטה חסותה husesarnok és szalámigyára

Cluj, Str. G. Bariju 8. - Telefon 354.

(volt Malom-u.) Ajánlja elsőrendű szalámi gyártmányait legolcsóbb napi árban. Postai megrendeléseket pontosan eszközök. Viszonteladóknaak nagy árkedvezmény. Friss libazsír bármilyen mennyiségben kapható. Árjegyzék és **השרה ארטה** kívánatra ingyen.

Mossa hirdetés

Aradi

árumintavásár

és butorkiállítás

1925. aug. 1—10.

75% utazási kedvezmény jul. 30—aug 13-ig a román, 50% a magyar vasúton.

Gazdasági kiállítás.

Több mint négyszáz kiállító az ország minden részéből és külföldről. **Koncertek, theatricalis szórakozások és rádió. Sportesemények és ünnepek. Országos kongresszusok, nagygyűlések stb.**

Garancia mellett részlete is.

Kérjen ajánlatot gyárképv. Lapa e papírüzletől Cluj

Használjunk kizárólag

PLANTOL

legjobb nővényszíri, mert ez illeszta, egészséges és kiadós!

Főtisztelő Fuchs Benjámín nagyváradi főrabbi felügyelete alatt készült, szigorúan ortodox rituális előírás szerint.

Képvisei: **HARTIG & HIENZ Cluj** Str. Julia Masiu 8. Telefon 1-18.

Sportolók!

A régi jólismert és megbízható sportáruháznál

Ioan Dariau, Bukarest, St. Academiei 6. (Údvarban)

Rendkívül olcsó áron kerülnek eladásra: labdák, bokszcipők és cipők

- Chrom fotball-labda, belső gumival..... Lei 200
 - Chrom fotball-labda, beűtűvel " 260
 - Chrom fotball-cipő " 400
 - Belső gummi " 50
 - Lábszárvédő " 80
- Ugyiszintén bármily sportfelszerelés és javítások. Tegye egy próbarendelést és meg fog győződni az elsőrangú minőségéről — Árjegyzék ingyen.

Kedvező vétőnapok. Julius 10—aug. 10.

nagy tétel

férfi, fiu és gyermekruha

kerül eladásra, rendkívül előnyös áron. **Kizárólag ab raktár.** Nézze meg készletünket! Kifizetődik. — Elsőrendű és középminőség!

1. A legkiválóbb szabás.
2. A legjobb kidolgozás.
3. A legújabb fazonok.
4. A legmegfelelőbb hozzávalók.

Gazdag választék!

Prima Fabrica Ceho-Slovaca Pentru Confectiuni de Haine Barbatost, Strada Berzei 94-96. Bucuresti.

TOILE TARARE A. G. B.

védjeggyel ellátva

olcsóbb, mint az utánzatok, emellett kiválóbb minőségű és sokkal tartósabb. Kérje mindenütt fenti védjegyet.

Gyártja: SUCC. d'ALBERT GODDE BEDIN & Co.

Nagybani eladás.

Bukarest, Strada Carol No 70.

Nagybani eladás.

Ra.1or2467

DI. R. I. Disziór 2. II.

kéziratok ki szerkesztéséig szedők. Kézirat adunk vi

1925 július

A

Az Ember hára Bukarest ment el Buk tartson az Em tárol. Arra me valóban megt ama bizonyos küszöbén ann tól, hogy eg és meg sem á

Párisban „Quotidien”-be Románia egyik európnak. Fo az antiszemita antiszemita E „Universul” fel állításait és me valaki ilyen he many vendégsz tőzkodása idejé

Nincs igaz szik. Mert mig ernout cikkene nem igaz az, h nak főtikkára t dégszeretetét. I valakit lekerge a botokkal felt mával és fenye előadásának me

De meg aze nak, mert; term ilyen tulzottan el az országot. itt tartózkodása ból, mint az an lását, egyebet antiszemita csap láthatott egybe many nem adot Jogok Ligája fő a kormány és a főtikkár személy költi az országn

Abd el Kri spany

Páris, július leket tegnap dé ták Abd el Kri el fogja fogadni esetleg további lyeek azonban f vezetni. Abd e azzal, hogy ame lépne fel, Fran sziti és döntésre

Nem kerül n oló

London, július és Japán teljesen folytatott politikáj értene, hogy egy konferenciájának t kezdeményezés és Egyesült Államok nagy kiábrándulá Amerika terve csá

Washingtonból kormányhoz komol azt közli a kormár sult-Államok barát a fennálló törvénye Kellog levele k keltett és csak a fog vezetni.